

התובעים:

1. יצחק יואל
  2. ליאון בן לולו
- ע"י ב"כ עו"ד אילן בומבך ואח'

נ ג ד

הנתבעים:

1. ענת חורב
  2. שלי יחימוביץ
  3. איתן כבל
  4. שוחט יוסף
- ע"י ב"כ עו"ד איתן לירז ואח'
5. ההסתדרות הכללית החדשה
  6. ועדת הבחירות המרכזית של ההסתדרות
- ע"י ב"כ עו"ד יחיאל שמיר ואח'

פסק-דין

ראשית דבר:

1. התובעים – ה"ה יצחק יואל ולאון בנלולו (להלן: "יואלי" ו"בנלולו" בהתאמה) - הגישו את התובענה בתיק זה נגד ה"ה עינת חורב, שלי יחימוביץ, איתן כבל, יוסף שוחט, וכן נ' ההסתדרות הכללית החדשה (בחלק מהמקומות נכתב שמו של התובע 2 "בן לולו", אולם בחרתי להשתמש בכיתוב "בנלולו", כפי שמופיע בראש התובענה).

התובענה הוגשה גם בשם סיעת בית חברתי בהסתדרות, אולם כפי שהבהרתי בהחלטה קודמת, מאחר שכל אחד מהצדדים מנכס לעצמו את סיעת בית חברתי בהסתדרות, אינני רואה בסיעה עצמה תובעת או נתבעת, אלא היא הנושא שעליו ועל השליטה בו נאבקים הצדדים.

לפי הוראתי צורפה לתיק כנתבעת גם ועדת הבחירות המרכזית בהסתדרות, מאחר שלתפיסתי חלק מהסעדים המבוקשים נוגעים גם אליה, ולפיכך ראיתי בה צד נחוץ לתיק.

2. הנושאים העיקריים במחלוקת בתיק זה נוגעים לסיעת בית חברתי, לתוקפם של מינויים בה, לתוקפן של החלטות בה, לתקינות ההליכים בה, לתוקף המיזוג בינה ובין סיעת "אופק", לתוקף תקנון הסיעה הממוזגת, לתקנון המחייב בסיעה וכד'. אין לך כמעט נושא בתולדות ההחלטות והמינויים בסיעת בית חברתי (להלן: "הסיעה") שאינו נושא למחלוקת עזה (ומרה) בין הצדדים.

3. עניין מרכזי בתיק הוא רצונם והחלטתם של המשיבים 1-4 (ביחד עם חברים אחרים בסיעה) להעמיד בראש הסיעה את הנתבעת 2 – ח"כ שלי יחימוביץ – על-מנת שתתמודד כמועמדת לתפקיד יו"ר ההסתדרות בבחירות הקרובות למוסדות ההסתדרות, שנקבעו ליום 23.5.2017, כשהסיעה עצמה תתמודד בבחירות כרשימה עצמאית. התובעים מבקשים לקבוע כי החלטות אלה שהתקבלו בסיעה בטלות וחסרות תוקף.

4. אחת המשמעויות של ההכרעה בתיק זה היא, איפוא, שבהכרעה זו ייקבע אם ח"כ יחימוביץ תוכל להתמודד בבחירות הקרובות לתפקיד יו"ר ההסתדרות. להכרעה זו נודעת גם משמעות ציבורית בלתי מבוטלת, שכן רק שני מתמודדים הגישו מועמדות לתפקיד יו"ר ההסתדרות – יו"ר ההסתדרות המכהן מר אבי ניסנקורן וח"כ יחימוביץ. אם תתקבל עמדתם של התובעים וייקבע כי ההחלטות בדבר מינויה של ח"כ יחימוביץ בטלות, התוצאה תהיה שייוותר רק מועמד אחד לתפקיד יו"ר ההסתדרות – היו"ר המכהן מר ניסנקורן – ולא יתקיימו בחירות לתפקיד יו"ר ההסתדרות.

עם כל זאת, מאחר שמדובר בסכסוך פנימי בתוך הסיעה, וברור כי אין "חובה" עקרונית על הסיעה להעמיד מועמד לתפקיד יו"ר ההסתדרות, כפי שאין מניעה עקרונית להעמיד מועמד כזה, ההכרעה בסכסוך ובמחלוקות בתיק – למרות שנודעת לה משמעות ציבורית כאמור – חייבת להיות ולהיות הכרעה במחלוקות הפנימיות בתוך הסיעה בלבד.

"הציבור" אינו צד לסכסוך זה, גם אם עשוי להיות לו עניין בתוצאה, וההסתדרות עצמה, לרבות ועדת הבחירות, למרות שהן צדדים לתיק, נהגו בתבונה ולא נקטו עמדה לכאן או לכאן במחלוקות בתיק, והותירו את ההכרעה לרשות השיפוט.

5. הצדדים ובאי-כוחם טרחו רבות בתיק זה, בלוח זמנים תובעני וצפוף (בשל דחיפות ההכרעה בתיק), הגישו עדויות וראיות למכביר, חקרו לפרטי פרטים ועשו עבודה משפטית וראייתית יסודית וראוייה לציון.

אציין כי חלק בלתי מבוטל מהעניינים שנדונו בחקירות ובטענות הצדדים בתיק אינם נחוצים ישירות לצורך ההכרעה בתיק, והם יותר בגדר "טענות אווירה", שבעזרתן ניסו הצדדים להטיל דופי זה בזה, או להאיר זה את זה באור שלילי. ההכרעה, מכל מקום, חייבת לטעמי להיות עניינית, ולהתייחס לתקינות ההליכים, הפעולות, ההחלטות והמינויים העומדים לדיון בתיק.

6. בשל דחיפות ההכרעה בתיק, ולאור היקפו הרב, לא ראיתי לנכון להתייחס לכל הטענות שאינן דרושות להכרעה בתיק. העדר התייחסות לטענה מטענות הצדדים נובע מכך שלא ראיתי בטענה ממש, או שלא ראיתי כי יש בטענה כדי להשפיע על תוצאות התיק.

7. הסכסוך והמחלוקות בתיק זה עניינם סכסוך פנימי בסיעת בית חברתי בהסתדרות (להלן: "הסיעה").
8. הסיעה הוקמה ב- 2012 ביזמת ח"כ איתן כבל, שעמד בראשה. היא התמודדה בבחירות למוסדות ההסתדרות שהתקיימו במאי 2012, וח"כ כבל התמודד מטעמה לתפקיד יו"ר ההסתדרות.
9. משלא נבחר ח"כ כבל כיו"ר ההסתדרות, הוא מינה את איש אמונו (אז), יצחק יואל, לתפקיד יו"ר הסיעה, ומסר לידיו את ניהול הסיעה.
10. ביום 17.7.2016 נחתם הסכם למיזוג הסיעה עם סיעת "אופק" בהסתדרות. החתומים על ההסכם הם יצחק יואל ולאון בנלולו – יו"ר סיעת "אופק". המיזוג דווח לבית נבחר ההסתדרות (ביני"ה) ונרשם על ידו.
- בהסכם זה הוסכם להקים סיעה ממוזגת, כששתי הסיעות המתמזגות שומרות על ניהולן העצמאי בתוכה, הן מבחינות כספיות מסויימות והן מבחינה ארגונית.
- בהסכם נקבע כי יואל ישמש יו"ר הסיעה הממוזגת ובנלולו ישמש מנכ"ל ובי"כ הסיעה, ומינויים אלה אינם ניתנים לשינוי.
- עוד נקבע בהסכם כי גם לאחר הבחירות הקרובות יעמדו מינויים אלה בתוקפם, ולא יהיו ניתנים לשינוי.
11. במסגרת המיזוג העבירו יואל ובנלולו תקנון חדש לסיעה הממוזגת, שהוראותיו מקשות מאוד על קבלת החלטות לשינויים בסיעה, בהחלטותיה ובמינויים בה ודורשות "רוב מיוחס" – במליאת הסיעה – להחלטות על שינוי תקנון או הדחת יו"ר הסיעה. גם תקנון זה דווח לביני"ה ונרשם.
12. ביום 29.12.2016 נחתם הסכם בין הסיעה הממוזגת לבין סיעת "עוגן" בהסתדרות (הסיעה שבראשה עומד יו"ר ההסתדרות מר ניסנקורן) להקמת "רשימת אם" על מפלגתית שתיקרא "עוגנים", שתתמודד בבחירות הקרובות למוסדות ההסתדרות, מר ניסנקורן יהיה המועמד מטעמה לתפקיד יו"ר ההסתדרות, והסיעה הממוזגת תקבל 5% מהנציגות שתקבל רשימת האם בהסתדרות, בנעמ"ת ובכל המוסדות הנבחרים של ההסתדרות.
13. במהלך ינואר 2017 התגבשה הסכמה בין ח"כ איתן כבל לבין ח"כ שלי יחימוביץ, כי ח"כ יחימוביץ תתמודד מטעם סיעת "בית חברתי" לתפקיד יו"ר ההסתדרות, וח"כ כבל יתמוך במועמדותה ויסייע לה ככל יכולתו. בין שני חברי הכנסת נעשה הסכם לשיתוף פעולה פוליטי.

14. ח"כ כבל פנה אל הי"ה יואל ובנלולו, על מנת ליישם את הדברים ביחד עמם ולפעול להתמודדות ח"כ יחימוביץ מטעם הסיעה. להפתעתו של ח"כ כבל הסתבר לו ביום 2.2.2017 כי יואל ובנלולו אינם מוכנים לשתף עימו פעולה, וכי הם ממשיכים לפעול לקידום שיתוף הפעולה ביניהם לבין סיעת "עוגן", על פי ההסכם בין הסיעה לבין סיעת "עוגן", ואינם מוכנים כי ח"כ יחימוביץ תתמודד מטעם הסיעה, או כי הסיעה תתמודד באופן עצמאי.

15. ח"כ כבל הפעיל מייד את נאמניו בסיעת בית חברתי, ויזם מהלכים מהירים של קבלת החלטות במליאת הסיעה – קודם בהצבעה טלפונית של חברי מליאה כבר ביום 2.2.2017 ואח"כ בכינוס חברי מליאה ביום 13.2.2017 - בהם הוחלט, בין היתר, על סיום תפקידו של מר יואל כיו"ר הסיעה, בטלות או ביטול הסכם המיזוג, היפרדות סיעת בית חברתי מסיעת אופק, הכרזה על כוונת הסיעה להתמודד בבחירות ולהציג את ח"כ יחימוביץ כמועמדת הסיעה לתפקיד יו"ר ההסתדרות, מינוי בעלי תפקידים בסיעה.

16. תוכן ההחלטות והמינויים דווח לבית נבחרת ההסתדרות (בינ"ה) ונרשם על ידו, והסיעה והנהגתה החדשה החלו להערך להתמודדות בבחירות למוסדות ההסתדרות.

17. הי"ה יואל ובנלולו לא קיבלו את ההליכים שננקטו ואת ההחלטות שהתקבלו, וסברו כי מדובר בהליכים פסולים ובלתי חוקיים, על פי התקנונים התקפים, ובהחלטות בטלות וחסרות תוקף. לפי עמדתם של יואל ובנלולו הם היו ונתרו הנהלת הסיעה הממוזגת ובעלי התפקידים בה, וההחלטות והמינויים שנעשו ע"י הנתבעים וחברי מליאת הסיעה הם בטלים וחסרי תוקף.

לפיכך הגישו יואל ובנלולו את הבקשה לצו מניעה זמני ואת התובענה בתיק זה.

18. הנתבעים סבורים כי יואל מעל בתפקידו ונהג בסיעה שאת ניהולה קיבל כבקניינו הפרטי, תוך שהוא מבטיח ומנציח באופן לא תקין את מעמדו שלו, ואת מעמדו של חברו בנלולו.

הנתבעים מעלים טענות נגד תוקף עצם מינויו של יואל לתפקיד יו"ר הסיעה, נגד תוקפו ותוכנו של הסכם המיזוג עם סיעת "אופק", נגד הסמכות להחליט על מיזוג זה, נגד עצם האפשרות המשפטית למיזוג כזה, נגד תוקף התקנון החדש שאימצו יואל ובנלולו, נגד תוקף ההחלטה על ההסכם עם סיעת עוגן, ונגד השיקולים האישיים שהניעו ומניעים את יואל ובנלולו במעשיהם ובהחלטותיהם.

19. התובעים טוענים כי ח"כ כבל הוא זה שמתייחס אל הסיעה כקניינו הפרטי, למרות שנטש אותה כבר ב-2012, והוא מתיימר להשתלט עליה מחדש – באופן בלתי חוקי ולא תקין – בעזרת כמה מנאמניו, ולעשות בה שימוש לצרכי שאיפותיהם הפוליטיות של ח"כ יחימוביץ ושלו.

20. בתיק זה תוקף כל אחד מהצדדים, בחמת זעם, כמעט כל מהלך, מעשה, החלטה או מינוי של משנהו.

התובענה והבקשה לסעד זמני

21. ביום 16.2.2017 הגישו התובעים "בקשה דחופה למתן צו מניעה זמני במעמד צד אחד" נגד הנתבעים 1-4 ונגד ההסתדרות עצמה, בה ביקשו לאסור על הנתבעים לפעול בשם הסיעה בכל מוסדות ההסתדרות, להימנע מלהציג מועמדים בשם הסיעה, וסעדים נוספים.

22. בהחלטתי שניתנה באותו יום – 16.2.2017 – לא ראיתי לנכון ליתן סעד ארעי במעמד צד אחד, והוריתי על הגשת תשובות מטעם הנתבעים לבקשה. לבקשתן של ההסתדרות וועדת הבחירות המרכזית הוריתי ביום 19.2.2017 על הקדמת הגשת תקצירי תשובות לתובענה ולבקשה, וקבעתי דיון דחוף בבקשה ובתובענה (שטרם הוגשה באותו מועד למזכירות רשות השיפוט), ליום 21.2.2017. בהחלטה זו קיבלתי את עמדת ההסתדרות בעניין דחיפות הדיון, לאור המועד להגשת מועמדות לתפקיד יו"ר ההסתדרות – שחל באותו שבוע, ביום 23.2.2017. באותה החלטה הבהרתי כי התובענה והבקשה לסעד זמני יידונו יחדיו.

23. בישיבת רשות השיפוט שהתקיימה ביום 21.2.2017, הסכים ב"כ הנתבעים 1-4, עו"ד לירז, לוותר על טענתו כי רשות השיפוט אינה מוסמכת לדון בתיק זה בשל כך שהתיק עוסק, לטענתו, בנושאים קונסטיטוציוניים, והסכים לקבל – לצורך תיק זה – את סמכותה של רשות השיפוט. לפי הצעתי באותה ישיבה, הוסכם כי ח"כ יחימוביץ תגיש את מועמדותה לתפקיד יו"ר ההסתדרות עד ליום 23.3.2017, על מנת שלא תחמיץ את המועד שנקבע בנספח א' לחוקת הבחירות להגשת המועמדות. לפי הצעתי הוסכם ונקבע כי הגשת המועמדות לא תיצור השתק, חסימה או מניעה נגד טענות התובעים בתיק או איזו מהן. הבהרתי כי הדיון יתקיים בתובענה עצמה ולא יתקיים דיון מקדים בבקשה לסעדים זמניים.

24. ואכן, כפי שמסרו לי הצדדים בתשובה לשאלתי, ביום 23.2.2017 הוגשה מועמדותה של ח"כ יחימוביץ לתפקיד יו"ר ההסתדרות, וביום 28.2.2017 אושרה מועמדותם לתפקיד של שני המועמדים – היו"ר המכהן מר ניסקורן וח"כ יחימוביץ.

מועמדותה של ח"כ יחימוביץ כפופה, כמובן, להכרעה בתיק זה.

הסעדים הצהרתיים המבוקשים בתובענה

בתובענה עותרים התובעים לסעדים הצהרתיים, כמפורט להלן:

- א. הצהרה כי הנתבעים 1-4 אינם מוסמכים לפעול בשם סיעת בית חברתי.
- ב. הצהרה כי הנתבעים או מי מהם אינם מועמדים מטעם הסיעה לבחירות בהסתדרות.
- ג. הצהרה כי האסיפה שהתקיימה לכאורה ביום 13.2.2017 התכנסה שלא כדין או שלא התכנסה כלל, וההחלטות שהתקבלו בה התקבלו שלא כדין ו/או בניגוד לתקנון הסיעה ו/או בניגוד לחוקת ההסתדרות, ולכן הן בטלות מעיקרן ו/או מבוטלות.
- ד. הצהרה כי הודעת ההסתדרות לוועדת הבחירות על זהות בעלי התפקידים בסיעת בית חברתי – יו"ר הסיעה וב"כ הסיעה – בטלה ומבוטלת.

ה. הצהרה הקובעת כי יו"ר הסיעה הוא התובע 1 – מר יצחק יואל – וכי ב"כ הסיעה הוא התובע 2 – מר לאון בנלולו.

ההליכים שהתקיימו בתיק

25. בישיבת רשות השיפוט שהתקיימה בתיק ביום 21.2.2017 הוסכמו ההסכמות שתוארו לעיל (הסכמת הנתבעים לסמכותה של רשות השיפוט לדון בתיק זה; והגשת מועמדותה של ח"כ יחימוביץ).

ההוכחות בתיק נקבעו ליום 2.3.2017. מלכתחילה נקבע כי במועד ההוכחות יסכמו הצדדים את טענותיהם בעל פה, אולם ההחלטה בעניין זה שונתה על-ידי ביום הדיון, לבקשת ב"כ התובעים.

26. התובעים מיוצגים בתיק ע"י עו"ד דוד אביטל, שהגיש את הבקשה ואת התובענה, וע"י עורכי-הדין אילן בומבד, יודן קוריזקי ויריב רוני, שהצטרפו לייצוג בתיק לאחר הישיבה הראשונה שהתקיימה ביום 21.2.2017.

הנתבעים 4-1 מיוצגים ע"י עו"ד איתן לירז ואיתן ברוש, והנתבעים 5 ו-6 (ההסתדרות וועדת הבחירות) מיוצגים ע"י עורכי הדין יחיאל שמיר (היועמה"ש להסתדרות) ויפתח הלינג.

27. התובעים תמכו את התובענה בתצהיריהם של התובעים, ה"ה יואל ובנלולו. לקראת ישיבת ההוכחות בתיק השלימו הנתבעים את הגשת תשובותיהם לתובענה (ולבקשה), והנתבעים 4-1 הגישו גם מספר תצהירי עדויות (תצהירים של ח"כ איתן כבל, הגב' רינת חורב ומר יוסף שוחט).

28. ישיבת ההוכחות התקיימה ביום 2.3.2017, ונמשכה ברציפות – בשל דחיפות התיק – למעלה מ-10 שעות.

בישיבה זו העידו העדים והמצהירים מטעם שני הצדדים (הנתבעים והנתבעים 4-1). ההסתדרות לא הביאה עדים בתיק, כפי שלא נקטה עמדה לגוף המחלוקות בין הצדדים.

29. מטעם התובעים העידו התובעים עצמם – מר לאון בנלולו (עמ' 25-128 לפרוטוקול) ומר יצחק יואל (עמ' 133-182 לפרוטוקול) – שהגישו תצהירים ביחד עם הגשת הבקשה והתובענה, ונחקרו עליהם. בנוסף להם העיד עו"ד דוד אביטל (עמ' 186-196 לפרוטוקול), בעניין הליכי פירוק עמותת סיעת "אופק" (עו"ד אביטל לא נתן תצהיר).

מטעם הנתבעים 4-1 העידה הנתבעת 2 ח"כ שלי יחימוביץ (עמ' 199-215 לפרוטוקול), שלא הגישה תצהיר, וכן העידו ונחקרו על תצהיריהם (לפי סדר העדויות) הנתבע 3 ח"כ איתן כבל (עמ' 216-336 לפרוטוקול), הנתבע 4 מר יוסף שוחט (עמ' 337-374 לפרוטוקול), הנתבעת 1 הגב' עינת חורב (עמ' 375-396 לפרוטוקול).

בתום ישיבת ההוכחות ביקשו באי כוח התובעים שלא לסכם את טענותיהם בעל-פה באותו מעמד, מאחר שרק בבוקר הדיון הגיעה לידיהם תשובת הנתבעים 1-4, ולא היה סיפק בידם ללמוד אותה כראוי. לאור בקשה זו, וכן לאור השעה המאוחרת יחסית (אחרי 21:00), הוריתי על הגשת סיכומים בכתב. בהתאם להחלטה זו (והארכת המועדים שניתנה לבקשת הצדדים בהמשך) הגישו כל הצדדים את סיכומיהם.

עובדות רקע עיקריות

30. לקראת הבחירות הקודמות למוסדות ההסתדרות, שהתקיימו במאי 2012, הקים הנתבע 3 – ח"כ איתן כבל – את סיעת "בית חברתי", שהתמודדה בבחירות למוסדות ההסתדרות, ובמסגרתה התמודד ח"כ כבל באותן בחירות לתפקיד יו"ר ההסתדרות. ח"כ כבל שימש כיו"ר הסיעה. לצורך מימון מסע הבחירות נטל ח"כ כבל אשראי ומישכן לצורך כך אף את בית הוריו ואת ביתם של שני אחיו.

31. ח"כ כבל לא נבחר באותן בחירות לתפקיד יו"ר ההסתדרות (נבחר מר עופר עיני). סיעת בית חברתי זכתה ב-4.38% מהקולות, ולייצוג בוועידת ההסתדרות ובבית נבחרי ההסתדרות (ביני"ה) בהתאם לכך – 88 צירים בוועידת ההסתדרות ו-7 חברים בבית נבחרי ההסתדרות (ביני"ה).

32. כחודשיים לאחר הבחירות, ביולי 2012, פרש מר כבל מתפקידו כחבר ביני"ה וכיו"ר הסיעה ומינה את התובע 1 – מר יואל – כיו"ר הסיעה. לטענתו של ח"כ כבל הוא מינה את יואל כשלוש שלו, מאחר שלא היה ביכולתו לטפל באופן שוטף בענייני הסיעה, ויואל התמנה על-מנת שידאג לענייניה השוטפים של הסיעה, בהתאם להנחיותיו של כבל ועל-פי עקרונות הסיעה ומטרותיה. הביטוי בו השתמש כבל בעדותו לעניין זה הוא כי ניהול הסיעה נמסר על-ידיו "כפקדון" ליואל.

באשר לשאלות מי אישר את מינויו של יואל לתפקיד יו"ר הסיעה ומה תוקפו של המינוי, חלוקות הדעות בין הצדדים. מכל מקום, מינויו של יואל לתפקיד דווח לביני"ה ונרשם.

33. יואל ניהל את ענייני הסיעה במשך מספר שנים, ובשנת 2016 נעשה הסכם למיזוג הסיעה עם סיעה אחרת בהסתדרות, סיעת "אופק". הסכם המיזוג נעשה ביום 17.7.2016 ותומים עליו מר יואל מטעם הסיעה ומר בנלולו מטעם סיעת אופק (העתק ההסכם צורף כנספח "ה" לתובענה, וכנספח "1" לתגובת הנתבעים).

על-פי הסכם זה התמזגו שתי הסיעות לסיעה אחת – סיעת "בית חברתי בהסתדרות" (להלן: "הסיעה הממוזגת"). באשר לתוקפו של הסכם זה נטושות כמה וכמה מחלוקות בין הצדדים, ובהן מחלוקות באשר למי שהחליט עליו, מי שאישר אותו, תוקף האישור, תוקפו של ההסכם, עצם האפשרות של הסיעות להתמזג (לאור היותה של סיעת "אופק" עמותה שהליך פירוקה טרם הסתיים), ואף תוכנו של ההסכם, הפוסל אותו לטענת הנתבעים.

מכל מקום, ח"כ כבל העיד כי ידע על עצם המיזוג והסכים לו עקרונית, אולם לא ידע את פרטיו ותנאיו ונחרד, לטענתו, כשגילה – רק כשהחל הסכסוך בתיק זה – מה היו.

34. על-פי הסכם המיזוג: סיעת אופק תחדל להתקיים כסיעה עצמאית בביני"ה, אך תמשיך לפעול כסיעה עצמאית בתוך הסיעה הממוזגת; כספיה של "אופק" וזכויותיה יישארו בידיה ובבעלותה הבלעדית (ס' 6 להסכם); "אופק" תשמור על עצמאות תפקודית נפרדת, תמשיך להחזיק משרד ואנשי מנהלה ולפעול לצרכי הסיעה ומימוש מטרותיה (ס' 7 להסכם); גם כספיה של "בית חברתי" יישארו בידיה ולא ישמשו לצרכי הסיעה הממוזגת, אלא יישמרו בפקדון נפרד וישמשו רק את הסיעה שלפני המיזוג (ס' 9 ו-10 להסכם).

35. בעניין "חלוקת תפקידים", נקבע בהסכם המיזוג, בין היתר, כי עד תום הקדנציה הנוכחית ישמש יואל כיו"ר הסיעה הממוזגת ובנלולו ישמש כב"כ הסיעה ומנכ"ל הסיעה; יואל ובנלולו ביחד מהווים את הנהלת הסיעה; "מינויים אלו לא ניתנים לשינוי" (ס' 11 להסכם); לכל אחת מהסיעות המתמוזגות יהיה חבר הנהלה אחד בסיעה הממוזגת או מחצית מחברי הנהלה (ס' 12 להסכם); חברי ביני"ה המכהנים מטעם שתי הסיעות ימשיכו בתפקידם במסגרת הסיעה הממוזגת, אולם אין בכך כדי לגרוע מזכות מי מהסיעות לשנות את זהותם (ס' 13 להסכם).

36. לעניין ניהול מו"מ עם סיעת "עוגנים", נקבע בהסכם המיזוג: המו"מ ינוהל ע"י יואל ובנלולו במשותף, ההסכם שיתגבש יהיה על דעתם המשותפת והם שיתממו עליו "ובדיעת הסיעות" (ס' 14 להסכם); במסגרת הצטרפות לקואליציה, תפקיד ראשון שיועמד לסיעה הממוזגת יהיה של יואל ותפקיד נוסף יהיה של בנלולו (ס' 15 להסכם); בנלולו יהיה זכאי לשכר על תפקידו כמנכ"ל הסיעה לפי 70% משרה (ס' 16 להסכם); חלקה של אופק בתקציב מההסתדרות (מימון סיעות) יועבר לצורך הוצאות סיעת אופק ומימון שכרו של בנלולו, בניכוי חלקה היחסי של אופק בהוצאות בית חברתי - למעט הוצאות שכירות (ס' 17 להסכם).

37. הוסכם כי הסיעה הממוזגת תתמודד בבחירות (ס' 18, 19 להסכם); לאחר הבחירות: מנהל הכספים יהיה דניאל אלימלך, ושכרו ישולם מכספי הסיעה (ס' 20 להסכם); יואל ישמש יו"ר הסיעה הממוזגת ובנלולו ישמש ב"כ ומנכ"ל הסיעה – ו"מינויים אלו לא ניתנים לשינוי" (ס' 22 להסכם); מינויים, תפקידים או דירקטורים שיינתנו לסיעה הממוזגת מעבר לאלו שפורטו, יתחלקו בין הסיעות המתמוזגות על-פי היחס לפני המיזוג (ס' 23 להסכם).

38. עוד נקבע בהסכם המיזוג כי זכויות החתימה בסיעה הממוזגת יהיו של יואל ובנלולו, וחתימת שניהם תחייב את הסיעה לכל דבר ועניין (ס' 24 להסכם); כל שינוי בהוראות ההסכם ייעשה רק בהסכמה מלאה מראש ובכתב של יואל ובנלולו (ס' 28 להסכם).

39. בסעיפים 30-32 להסכם המיזוג נקבע כי כל עניין הקשור לקיום הוראות ההסכם או הפרתו יועבר לבורר מוסכם – איתן כבל – שפסקו יהיה נתון לערעור. בסי' 33 להסכם נקבע: "למען הסר ספק הבורר יפעל על (כך – ש.א.) הסכם זה ולא יהיה רשאי לשנות את תנאי הסכם זה".

40. הוראות הסכם המיזוג הובאו לעיל בפירוט רב יחסית, לאור חשיבותו בתיק ולאור הטענות הרבות שהועלו בהקשר להוראותיו ובאשר למשמעותן ולתוקפן, והעדויות השונות שנשמעו בעניין ההסכם ואישורו.

41. ביום 29.12.2016 נעשה להסכם להקמת "רשימת אס" על מפלגתית בין הסיעה הממוזגת לבין סיעת "עוגן" בהסתדרות (הסיעה שבראשותו של מר ניסנקורן), שתתמודד בבחירות למוסדות ההסתדרות.

לפי הסכם זה, הרשימה המשותפת תיקרא סיעת "עוגנים", בראשה יעמוד מר ניסנקורן, והצדדים יעשו מאמץ לצרף אליה סיעות נוספות בהסתדרות, במטרה לכוון רשימה רחבה ככל האפשר, לגבש רשימת מועמדים לוועידת הסתדרות, לנעמ"ת ולמועצות המרחבים, ולפעול לבחירתו מחדש של מר ניסנקורן כיו"ר ההסתדרות.

על-פי הסכם זה אמורה הסיעה הממוזגת לקבל 5% מהנציגות של סיעת האם "עוגנים" בוועידת ההסתדרות, בניני"ה, בנעמ"ת, במרחבים וביתר מוסדות ההסתדרות הנבחרים.

42. במהלך ינואר 2017 נערכו דיונים בין ח"כ כבל לבין ח"כ יחימוביץ, שהביעה את רצונה להתמודד בבחירות הקרובות (הקבועות למאי 2017) על תפקיד יו"ר ההסתדרות, וסוכם ביניהם כי ח"כ יחימוביץ תתמודד מטעם סיעת "בית חברתי".

43. ח"כ כבל פנה אל יואל ובנלולו ועידכן אותם בתכניות אלה וביום 1.2.2017 נפגש עמם, ביחד עם עו"ד יורם אברהמי. לטענתו של כבל, באותה פגישה הבהירו יואל ובנלולו כי ישתפו פעולה ככל הנדרש עם ההחלטה להתמודד בבחירות כאמור.

ח"כ יחימוביץ העידה כי היתה נוכחת בעת שיחה טלפונית שקיים כבל עם בנלולו בהמשך אותו יום, ושמעה את תוכנה של השיחה (ב-Speaker). לפי עדותה אמר בנלולו באותה שיחה – בתשובה לשאלה של כבל – כי בחשבון "אופק" ישנו סכום של 600-700 אלף ש"ח, ולשאלתו של כבל אם ניתן יהיה להשתמש בסכום זה לצורך תקציב הבחירות אמר בנלולו שאין שום בעיה.

44. ח"כ כבל העיד כי בפגישה עם יואל ובנלולו אמר בנלולו שיעשה אחת מהשתיים – או שייתן לכבל את הסיעה או שיודיע לו שהוא מצטרף אליו בכל לב (עמ' 222 לפרוטוקול). הצדדים קבעו לקיים פגישה למחרת היום – ביום 2.2.2017.

45. לטענת כבל, למחרת היום – ב-2.2.2017 – נפגשו יואל ובנלולו עם עו"ד אברהמי, והודיעו לו כי חזרו בהם מהסכמתם לשתף פעולה עם ההחלטה להתמודד בבחירות, ויואל אף הודיע באותו מעמד כי הוא מתפטר מתפקידו כיו"ר הסיעה. בהמשך ניסה מר כבל שוב ושוב לפנות אל יואל ובנלולו, אך הם "ניתקו מגע" ולא ענו גם לפנייתו הטלפונית.

46. בעקבות דברים אלה נערך כבל במהירות, וכבר באותו יום קיים "ישיבה טלפונית" של חברי מליאת סיעת בית חברתי, והעביר החלטה טלפונית של 61 מחברי מליאת הסיעה, לפטר את יואל מתפקידו כיו"ר הסיעה ולמנות אותו (את כבל) כיו"ר הסיעה, ולהתמודד בסיעה עצמאית בבחירות למוסדות ההסתדרות.

47. ביום 5.2.2017 נשלח אל יואל מכתב התראה ע"י ב"כ הנתבעים (נספח 4 לתגובת הנתבעים), בו נדרש שלא להפריע לקיום החלטת הסיעה להתמודד בבחירות, והודע לו כי הודעתו על התפטרותו מתפקיד יו"ר הסיעה מתקבלת, ובכל מקרה הודע לו על ההחלטה להדיחו מהתפקיד. בו ביום הודיעה סיעת בית חברתי ליועץ המשפטי של ההסתדרות על הצטרפותה של הגב' יחימוביץ לסיעה ועל כך שהגב' יחימוביץ תתמודד על תפקיד יו"ר ההסתדרות.

48. בעצת עורכי הדין (עו"ד לירז ומשרדו) זומנה ישיבה של חברי מליאת סיעת בית חברתי ליום 13.2.2017. בישיבה זו נרשמו 66 חברי מליאה, 21 שנכחו פיזית ועוד 45 שנתנו ייפויי כוח למר יוסף שוחט. בישיבה התקבלה שורת החלטות, ברוב של 66 מתוך 88 חברי המליאה, כלהלן:

- אימוץ "תקנון הסיעות" הנספח לחוקת ההסתדרות כתקנון הסיעה, בצירוף סעיף המאפשר צירוף חברי הסתדרות שאינם חברי ועידת ההסתדרות.
- מינוי יוסי שוחט, עינת חורב ואילן מקייטן כחברי הנהלת הסיעה.
- קבלת התפטרותו של יואל מתפקיד יו"ר הסיעה (ככל שמינויו היה כדין); לחלופין פיטוריו מהתפקיד.
- מינויה של שלי יחימוביץ כיו"ר הסיעה.
- מינוי עינת חורב כב"כ הסיעה.
- הכרזה כי החתימה על הסכם המיזוג עם סיעת "אופק" לא אושרה ע"י מליאת הסיעה והמליאה אינה מסכימה להסכם המיזוג; לחלופין – ביטול הסכם המיזוג לאלתר.
- אישור התפלגות הסיעה מהסיעה הממוזגת.

- הכרזה כי החתימה על ההסכם עם סיעת "עוגן" לא אושרה ע"י מליאת הסיעה והמליאה אינה מסכימה להסכם זה; לחלופין – ביטול הסכם המיזוג לאלתר.
- התמודדות הסיעה כסיעה עצמאית בבחירות להסתדרות, להגשמת מטרות הסיעה ויעדיה.
- שלי יחימוביץ היא מועמדת הסיעה לתפקיד יו"ר ההסתדרות
- הסמכת הנהלת הסיעה ויו"ר הסיעה לקבל כל החלטה נדרשת ולבצע כל פעולה נדרשת לצורך ביצוע החלטות אלה.

49. בעקבות החלטות אלה ותחילת הפעולות לביצוען, הגישו יואל ובנלולו את הבקשה לצו מניעה זמני, ובהמשך הגישו את התובענה בתיק זה, שהיא כאמור תובענה למתן סעדים הצהרתיים.

כאמור לעיל, לא נעתרתי לבקשה למתן צו מניעה זמני, והוריתי כי הדיון בבקשה ובתובענה יאוחד, ויתקיים כדיון בתובענה.

דיון

50. לצורך הכרעה בתובענה בתיק זה, אדרש לדיון ולהכרעה בכמה עניינים (מינויים, החלטות, פעולות, הסכמים וכד'), שבכל אחד מהם יהיה עלי להכריע באשר לתקינותו, חוקיותו ותוקפו. אדון בהם אחד לאחד.

מינויו של יצחק יואל כיו"ר הסיעה

51. אחת הטענות אותן מעלים הנתבעים היא כי מינויו של יואל כיו"ר הסיעה אינו תקף, והוא בטל.

52. בבחירות למוסדות ההסתדרות שהתקיימו במאי 2012, שימש ח"כ כבל כיו"ר סיעת הבית החברתי.

לאחר הבחירות, ביום 22.7.2012, הודיע מר כבל בכתב ליו"ר נשיאות ועידת ההסתדרות, מר שלמה אביטן, כי "מר איציק יואל יכהן כיו"ר סיעת הבית החברתי בהסתדרות" (המכתב ת/7).

ב- 12.12.2012 התקיימה ישיבת "הנהלה (זמנית)" של סיעת הבית החברתי, בה נכחו כבל, יואל, מר דני אלימלך ועו"ד יורם אברהמי (פרוטוקול הישיבה נ/4). בישיבה זו הוחלט למנות את יואל לתפקיד יו"ר ומנהל בית חברתי בהסתדרות, וכן למנות את דני אלימלך כמנהל הכספים של הסיעה ואת עו"ד אברהמי כיועץ משפטי.

הרכב הנוכחים בישיבה זו הוא מוזר למדי, שכן ה"ה אלימלך ואברהמי אינם מנבחרים הסיעה ולא היו צירים בוועידת ההסתדרות (ר' גם עדות יואל, עמ' 150 לפרוטוקול), וח"כ כבל כבר הודיע, כאמור, ב-22.7.2012 כי יואל יכהן כיו"ר הסיעה במקומו. עולה, איפוא, ש"ההנהלה הזמנית" שהתכנסה לא היתה הנהלה של ממש, מה גם שלא נבחרה כהנהלת הסיעה. כל שעשו הנוכחים באותה ישיבה היה לחלק בין עצמם מינויים בסיעה. כבל היה היחיד בין משתתפי אותה ישיבה שלא זכה בה למינוי. בעדותו אישר כבל את הודעתו ת/7 בדבר מינויו של יואל כיו"ר הסיעה (עמ' 219 לפרוטוקול). לדבריו מסר לידי יואל את ניהול הסיעה כפקדון, מתוך אמון אישי מוחלט בו (עמ' 220-221 לפרוטוקול), והוא סבור שיואל מעל באמון שניתן בו. בהמשך עדותו אמר כבל: "מינתי אותה להיות נאמן של הסיעה ונאמן שלי בסיעה" (עמ' 323 לפרוטוקול).

לדבריו של כבל, יואל מעולם לא נבחר ע"י שום גורם, אלא מונה ע"י כבל. לשאלתי אם הוא חושב שהוא היה מוסמך למנות את יואל כיו"ר הסיעה, השיב כבל "אני יודע היום שלא".

53. מינויו של יואל כיו"ר הסיעה לא נעשה, איפוא, בנוהל תקין ולא ע"י הנהלה שנבחרה באופן תקין. מר כבל "הודיע" ביולי 2012 על המינוי, ו"הנהלה זמנית" שלא נבחרה ע"י מוסדות הסיעה קבעה שוב את המינוי בדצמבר 2012.

עם זאת, מר כבל טוען היום כי מינוי שנעשה על-ידו פעמיים – פעם אחת בהודעתו מיולי 2012 ופעם נוספת בהחלטת "ההנהלה הזמנית" שכללה גם אותו בדצמבר 2012 – הוא מינוי בלא סמכות ובלתי תקף.

אינני יכול לקבל את הטענה במלואה, וזאת משני טעמים: הראשון – דיני המניעות (ר' ספרם המונומנטלי על תורת המניעות של Bower & Turner, "Estoppel By Representation"). אדם מנוע בדרך כלל מהעלאת טענות נגד מצג שהוא עצמו הציג ונגד תוקפן של פעולות והחלטות שלו, עליהן הודיע לאחרים.

מר כבל לא יישמע, או נכון יותר לומר יישמע בקול ענות חלושה, בטענה המועלית בדיעבד כי החלטותיו נתקבלו והודעותיו ניתנו בלא סמכות ובלא תוקף. האמירה של כבל כי היום הוא יודע שלא היה מוסמך למנות את יואל, אינה יכולה להתקבל מפיו בנסיבות רגילות (יצויין כי חברי סיעה אחרים אינם מנועים מהעלאת הטענה).

השני – ברור כי כבל פרש ביולי 2012 מתפקידו כיו"ר הסיעה, וכי יואל ניהל את הסיעה מאותה עת ואילך, מכוח מינויו של כבל. קשה לקבל טענה העולה בדיעבד, לאחר שנים, כי הסיעה נותרה בלא יו"ר, במצב של "ואקום", וכי כל מה שנעשה בסיעה מאז נעשה בלא סמכות. מצד אחד אינני מקבל את טענת התובעים ל"חזקת תקינות", אולם מצד שני אינני רואה לנכון לקבוע בדיעבד כי המינוי בטל לכל דבר ועניין, וזאת גם אם נעשה באופן בלתי תקין, ובלא סמכות של ממש.

54. לעומת זאת, מאחר שמינויו של יואל אכן נעשה באופן בלתי תקין ובהליך פסול, ע"י "הנהלה זמנית" שלא נבחרה באופן תקין, ומחצית מהחברים בה לא היו אף נבחרים או צירים בוועידה, יש לבחון פעולות והחלטות מרחיקות לכת שנעשו ע"י יואל כיו"ר הסיעה, שהאפקט שלהן דרמטי או משמעותי מאד, בבחינה קפדנית וביקורתית במיוחד. יש להחיל במקרה זה את "דוקטרינת הבטלות היחסית" (ר' רע"פ 4398/99 עינת הראל נ' מדינת ישראל פ"ד נ"ד (3) 637, ע"מ 643 ואילך; וכן ע"מ 5106/14 עיריית בת-ים נ' אליהו ששון ואח', פורסם ב"נבו", עמ' 11 ואילך). אמנם אין צידוק ליצור בדיעבד מצב של "ריק ניהולי" בסיעה, לתקופה של שנים, ולבטל בדרך זו החלטות ופעולות שנעשו לצורך ניהול שוטף של הסיעה, אולם אין מקום גם לקבל בדיעבד מצב בו יו"ר שמונה באופן בלתי תקין מקבל החלטות הרות גורל, החורצות את גורל הסיעה ואת עתידה. פעולותיו של יואל ייבחנו, איפוא, במבחן מדוקדק יותר מקום שהן מרחיקות לכת מבחינת השפעתן על עתיד הסיעה.

ההחלטה על מיזוג הסיעות

55. הנתבעים טוענים כי ההחלטה על מיזוג הסיעה עם סיעת "אופק" התקבלה באופן בלתי תקין ובלא סמכות, והיא בטלה.

56. ב"פרוטוקול משיבת הנהלה" של הסיעה מיום 7.8.2016 (נ/7) מופיעות שלוש החלטות שנתקבלו בו:

(1) מאשרים את ביצוע ההסכם (הסכם המיזוג עם סיעת אופק – ש.א.) כמופיע במסמך המצ"ב.

(2) מאשרים את סמכויות החתימה בשם הסיעה הממוזגת.

(3) המועד הקובע הינו בעת אישור ביני"ה את המיזוג.

57. הסכם המיזוג בין הסיעות (נספח ה' לכתב התביעה, נספח א' לתגובת הנתבעים) נעשה ביום 17.7.2016, ונחתם ע"י יואל מטעם סיעת "בית חברתי" ובנלוו מטעם סיעת "אופק".

58. ביום 13.7.2016 (כ-3 שבועות לפני ההחלטה נ/7 ו-4 ימים לפני הסכם המיזוג) הודיעו יואל ובנלוו במכתב ליו"ר ביני"ה מר שלמה אביטן (ת/3) כי סיעות "בית חברתי" ו"אופק" החליטו להתמזג; כי מיום 1.9.2016 תחדל סיעת "אופק" להתקיים כסיעה עצמאית בביני"ה, ותפעל כסיעה שחדלה להתקיים עפ"י חוקת ההסתדרות; כי הסיעה הממוזגת תיקרא "בית חברתי בהסתדרות", יו"ר הסיעה יהיה יואל ובי"כ ומנכ"ל הסיעה יהיה בנלוו.

59. בישיבת בינייה מיום 9.8.2016 (הפרוטוקול – נספח ו' לתובענה) הודיע יו"ר בינייה מר שלמה אביטן על הודעת המיזוג שהתקבלה והבהיר כי מבדיקה של הוראות חוקת ההסתדרות עולה כי לא קיימת הוראה המונעת קיום המיזוג; מר אביטן ציין כי הודעות על המיזוג יועברו לאגף משק וכספים ולמשרד מבקר ההסתדרות. יו"ר בינייה הוסיף וציין כי מדובר רק בהודעה לחברי בינייה ואין צורך בהצבעה.

60. באשר לפרוטוקול ישיבת הנהלת הסיעה מיום 7.8.2016 (נ/7), בו אושר לכאורה הסכם המיזוג, הגב' עינת חורב, שהיא אחת משלושת החתומים על הפרוטוקול, טוענת בתצהירה כי ישיבת ההנהלה האמורה לא התקיימה כלל, כי הסכם המיזוג לא הובא לדיון ולאישור בפני הנהלת הסיעה, וכי היא ראתה את הסכם המיזוג לראשונה רק ביום 13.2.2017 (סי' 4-6 לתצהירה). הגב' חורב מוסיפה כי יואל נהג להתקשר אליה מדי פעם, ולומר לה כי הוא מעביר אליה החלטה במייל או בפקס לחתימה, והיא שאלה אם כבל מודע להחלטה והיא מקובלת עליו, ורק כשאישר יואל כי ההחלטה ניתנה על דעתו של כבל, היא חתמה עליה (סי' 7 לתצהירה).

61. בחקירתה שבה גב' חורב והבהירה כי לא ראתה את הסכם המיזוג, אלא במסגרת התיק הנדון (עמ' 382-381 לפרוטוקול). בהמשך עדותה אמרה הגב' חורב כי לא היתה מודעת כלל לתוכן הסכם המיזוג, ולי"חלוקת השללי" בהסכם זה בין יואל ובנלולו, ולעולם לא היתה נותנת יד להסכם כזה (עמ' 391-390 לפרוטוקול).

הגב' חורב הסבירה כי יואל היה אמין עליה, כי היה לה אמון מלא בו, וכי לא חשבה מעולם שיעשה מהלך כזה.

62. התרשמתי מעדותה של הגב' חורב כי היא עדה מהימנה, אני מאמין לדבריה והשתכנעתי בכנות עדותה ובכך שהיא דוברת אמת. גם העובדה שהפקס' עליו הוחתמה היה "1/1" (דף מס' 1 מתוך משלוח של דף אחד) היא ראייה אובייקטיבית, המתזקת את עדותה של הגב' חורב, הן באשר לאי קיום הישיבה והן באשר לכך שקיבלה רק את עמוד הפרוטוקול, בלא הסכם המיזוג עצמו.

63. משמעות הדברים היא כי לא התקיימה כלל ישיבת הנהלה של הסיעה ביום 7.8.2017, כי לא היה דיון הנהלה בהסכם המיזוג, כי הגב' חורב לא קיבלה ולא ראתה את הסכם המיזוג ולא ידעה מה הם תנאיו. השתכנעתי גם מדבריה של הגב' חורב כי אילו ידעה את תוכן הוראות הסכם המיזוג, לא היתה מסכימה לו.

64. בנסיבות אלה, ההחלטה על ההתקשרות בהסכם המיזוג לא התקבלה כדיון ואין לה כל תוקף. מר יואל התיימר לחתום על הסכם המיזוג לבדו, ו"לאשרו" בלא להביאו אף לעיונה של הגב' חורב. כמובן שהגב' חורב נהגה באופן שגוי ובלתי תקין כאשר חתמה על פרוטוקול של ישיבה שלא התקיימה, המתיימר לאשר הסכם אותו לא ראתה, והיא מודעת לכך ומודה בכך, תוך שימוש בביקורת עצמית בלשון בוטה ("היום אני מרגישה מטומטמת", עמ' 382 לפרוטוקול).

אולם טעותה של הגב' חורב אינה מכשירה את "אישור" ההסכם.

65. יצויין כי גם ההיתלות בכך שהסכם המיזוג דווח לבינייה אין בכוחה ליתן לו תוקף. בינייה לא בדק את ההליכים בהם התקבלו ההחלטות ולא היה זה מתפקידו לבדוק זאת. בינייה לא קיים גם הצבעה על ההסכם, אלא יו"ר בינייה דיווח עליו לחברי בינייה ולרשויות ההסתדרות. ובכך התמצה תפקידו של בינייה בעניין זה.

66. לאור כל האמור, אני קובע כי הסכם המיזוג בין סיעת "בית חברתי" לבין סיעת "אופק" הוא בטל וחסר תוקף.

האם סיעת "אופק" היתה רשאית להתמזג עם סיעת "בית חברתי"

67. טענה נוספת שהועלתה ע"י הנתבעים היא, כי סיעת אופק היא עמותה, ולכן אינה יכולה כלל להתמזג, אלא עם עמותה אחרת או עם חברה לתועלת הציבור, ובאישור בית המשפט המחוזי, וזאת מכוח ס' 34 ו'. לחוק העמותות, התש"ס – 1980 (להלן: "חוק העמותות").

68. סיעת "אופק" בהסתדרות (ע"ר) נרשמה כעמותה ביום 30.12.2009 (תעודת הרישום – נספח 8 ב' לתגובת הנתבעים). ברור, איפוא, כי כאשר התמודדה סיעת "אופק" בבחירות למוסדות ההסתדרות במאי 2012, היא היתה עמותה, וכזאת נבחרה. בתקנון הסיעות הנספח לחוקת ההסתדרות (עמ' 69 לחוברת החוקה), יש לרשום את אופן ההתאגדות של הסיעה, וסיעת "אופק" היתה עמותה רשומה.

69. ביום 25.8.2013 העביר עו"ד אביטל לרשם העמותות ברשות התאגידיים הודעה (נספח 8 ג' לתגובת הנתבעים) בדבר כוונה לפירוק מרצון של עמותת סיעת אופק בהסתדרות (להלן: "עמותת אופק"). להודעה זו נלוו תצהירים של חברי ועד העמותה בדבר החלטה על פירוק מרצון. בהמשך, ביום 20.10.2013, העביר עו"ד אביטל לרשם העמותות פרוטוקול של אסיפת העמותה בה הוחלט על פירוק מרצון של העמותה ומינויו של עו"ד אביטל כמפרק העמותה (נספח 8 ד' לתגובת הנתבעים).

70. ביום 31.10.2013 וביום 9.1.2014 העביר משרד רשם העמותות אל העמותה, באמצעות עו"ד אביטל, דרישות לקבל שורה של מסמכים ודו"חות הנחוצים לשם סיום הליכי הפירוק (נספחים 8ה' ו-8ו' לתגובת הנתבעים).

71. נכון ליום 2.3.2017 וגם לאחר מועד זה, לפי אישור של רשות התאגידיים (שהוגש ברשות לאחר שיבת ההוכחות), הסטטוס הרשום של העמותה ברשות התאגידיים הוא עדיין "בהליכי פירוק מרצון" (מ/8), כלומר הליך הפירוק מרצון טרם הגיע לסיומו והעמותה עדיין קיימת ורשומה.

72. ביום 8.5.2014 נרשמה סיעת "אופק" ב"מרשם ישויות בלא רשם בחוק", המנוהל ע"י שירות עיבודים ממוחשבים של המדינה – שע"מ (הודעת הרישום – ת/1). בהודעת הרישום מובהר כי היא בתוקף רק בתנאי שהישות הרשומה אינה חייבת להרשם על פי חוק, אצל אחד הרשמים הקבועים בחוק.

73. עו"ד אביטל, מפרק העמותה, העיד במסגרת התיק, אולם לא ידע לומר ולא זכר אלו פעולות נעשו, אלו מסמכים הוגשו לרשם העמותות ואלו פרסומים בוצעו במסגרת הליכי פירוק העמותה (עמ' 189 – 191 לפרוטוקול).

74. עובדה ברורה היא, כאמור, כי העמותה עדיין רשומה וקיימת, והיא בסטטוס של עמותה בהליכי פירוק מרצון, כשהליכי הפירוק טרם הסתיימו. במצב דברים זה אין אפשרות לראות בסיעת "אופק" ישות בלא רשם בחוק, ואין מנוס אלא לראות בה מה שהיא – עמותה.

75. בהיותה של סיעת "אופק" עמותה, על פי הוראות ס' 34 ו'. לחוק העמותות היא אינה יכולה להתמזג עם גוף שאינו עמותה אחרת או "חברה לתועלת הציבור" כהגדרתה בחוק החברות. סיעת "בית חברתי" איננה עמותה ואיננה חברה לתועלת הציבור (ר' ס' 345א. לחוק החברות, תשנ"ט-1999), כך שסיעת "אופק" איננה יכולה להתמזג עמה כל עוד היא עמותה.

76. בנוסף לכך, על פי ס' 34 ו'. לחוק העמותות, מיזוג של עמותה מותנה בכך שניתן למיזוג אישור של בית המשפט המחוזי. למיזוג בין הסיעות הנדון כאן לא התבקש ולא ניתן אישור של בית המשפט המחוזי.

77. בכל מקרה, מר בנלולו לא היה מוסמך לחתום על הסכם מיזוג של העמותה, כאשר לעמותה התמנה מפרק – עו"ד אביטל. גם אילו ניתן היה לבצע את המיזוג, מי שהיה רשאי לחתום על הסכם כזה היה אך ורק מפרק העמותה.

78. גם לאור כל האמור בדבר היותה של סיעת "אופק" עמותה רשומה, הסכם המיזוג בין סיעת "אופק" לבין סיעת "בית חברתי" הוא בטל וחסר תוקף.

79. כפי שנאמר לעיל, למרות שמינויו של יואל לתפקיד יו"ר סיעת בית חברתי נעשה בהליך לא תקין ובחוסר סמכות, לא קבעתי כי הוא בטל מכל וכל (והסברתי את הנימוקים לכך), אבל קבעתי שיש להחיל עליו בהתאמה את דוקטרינת הבטלות היחסית. הסברתי כי אמנע מקביעה גורפת שתפסול בדיעבד את כל הפעולות וההחלטות שנעשו במסגרת ניהול שוטף והכרחי של הסיעה, אולם אבחן בקפידה יתרה – תוך הפעלת ביקורת הדוקה – פעולות דראסטיות שנעשו ע"י יואל היוצרות תמורות הרות גורל בסיעה, באופיה או בעתידה, או מנסות ליצור מהלכים בלתי הפיכים.

80. בס' 11 של הסכם המיזוג, נקבע כי יואל ישמש כיו"ר הסיעה הממוזגת ובנלוו ישמש כב"כ ומנכ"ל הסיעה עד סוף הקדנציה הנוכחית; שניהם יהיו את הנהלת הסיעה הממוזגת; ומינויים אלו לא ניתנים לשינוי.

בס' 21 של הסכם המיזוג, נקבע כי גם לאחר הבחירות ישמשו יואל ובנלוו באותם תפקידים, ומינויים אלו לא יהיו ניתנים לשינוי.

המשמעות של הוראות אלה היא כי ה"ה יואל ובנלוו מכתביבים לסיעה הממוזגת את שליטתם בסיעה לפני הבחירות ואחריהן, והם לבדם יהיו הנהלת הסיעה. זהו ניטרול כוחם של כל יתר חברי הסיעה, לרבות נציגיה בביני"ה, ושל מוסדות הסיעה, והנצחת מעמדם של יואל ובנלוו כבעלי התפקידים המרכזיים בסיעה, הן לפני הבחירות והן אחריהן.

81. הוראות כאלה מעוררות בעיה בכל מקרה, וספק רב אם ניתן ליצור מעמד אישי קבוע מעין זה של מישהו בסיעה פוליטית, לתקופת כהונה נוספת לאחר הבחירות העתידיות. יתכן שבכל מקרה יש לראות בהסכם כזה חוזה הנוגד את תקנת הציבור, ולכן בטל (ס' 30 לחוק החוזים (חלק כללי)). בוודאי שקביעות מעין אלה מעלות חשש של ניגוד עניינים פסול בו העמידו עצמם יואל ובנלוו בין טובת הענין וטובת הסיעה הממוזגת לבין טובתם האישית והנצחת מעמדם שלהם. כאשר עצם מינויו של יואל לתפקיד יו"ר סיעת "בית חברתי" נעשה בהליך לא תקין, וחלה עליו בטלות יחסית, כאמור, ופעולותיו נתונות בשל כך לביקורת קפדנית, בוודאי שאין לאפשר ואין להכשיר הוראות הסכם מעין אלה, המתיימרות למנוע אפשרות של חילופי גברי בסיעה.

82. יואל ובנלוו היו מודעים לכך שההוראות בדבר אי אפשרות לשינוי מינויים לתפקידיהם, לפני הבחירות ואחריהן, הן בלתי מתקבלות על הדעת ובלתי תקינות בעליל, ולכן ניסו לטעון בחקירתם כי מינויים אלה יכולים להשתנות בהחלטתו של כבל, מאחר שכבל התמנה כבורר מוסכם על פי הסכם המיזוג (סעיפים 30 – 33 להסכם המיזוג), ובסמכותו לבטל ולשנות כל מינוי.

יואל הוסיף בעדותו כי למרות הנוסח הברור מאד של הסכם המיזוג בעניין אי האפשרות לשנות מינויים אלה, יכולים נבחרי הסיעה שייבחרו לשנות את המינויים (עמ' 145-146 לפרוטוקול).

83. בטענה בדבר סמכותו של כבל כבורר לבטל את המינויים אין ממש, שכן בס' 33 להסכם המיזוג נקבע בלשון מפורשת כי מר כבל כפוף כבורר להוראות הסכם המיזוג ואינו רשאי לסטות מהן: "למען הסר ספק הבורר יפעל על-פי הסכם זה ולא יהיה רשאי לשנות את תנאי הסכם זה". עולה איפוא, כי מר כבל אינו רשאי לשנות מינויים כרצונו, כפי שנטען, אלא הוא מחוייב לפעול על-פי הוראות ההסכם.

שאלה אחרת העשויה להתעורר היא, אם סבורים התובעים, כפי שטענו, כי מר כבל רשאי לשנות את מינויים על פי רצונו, מדוע הם מנהלים מלחמת חורמה נגד החלטתו של כבל לבטל את מינויו של יואל.

84. גם לאור ההוראות הבלתי סבירות בעליל בהסכם המיזוג, בדבר הנצחת המינוי של יואל ובנלוו לתפקידיהם, אני קובע כי בנסיבות העניין, הסכם המיזוג הוא בטל ואינו תקף.

הסכם עם סיעת עוגן

85. ההסכם עם סיעת "עוגן" (נספח 2 לתגובת הנתבעים) נעשה ביום 29.12.2016 בין הסיעה הממוזגת לבין סיעת "עוגן". לאחר שקבעתי כי הסכם המיזוג בטל, ממילא בטלה עמו גם ההתקשרות של הסיעה הממוזגת עם סיעת עוגן.

86. מעבר לכך, כפי שקבעתי, סמכותו של יואל מוגבלת להחליט החלטות דרסטיות שהשפעתן מרחיקת לכת על גורל הסיעה (הבטלות היחסית של מינויו כיו"ר הסיעה). גם ההחלטה על ההתקשרות בהסכם עם סיעת "עוגן" היא החלטה מרחיקת לכת. בהסכם זה מתחייבת הסיעה הממוזגת להתמודד בבחירות ב"רשימת על" משותפת עם סיעת "עוגן" ולא להתמודד בהן בנפרד, והיא מתחייבת לתמוך במועמדותו של יו"ר "עוגן" – מר ניסנקורן – לתפקיד יו"ר ההסתדרות.

87. ההתקשרות בהסכם עם סיעת "עוגן" גם היא פעולה מרחיקת לכת ורבת השפעה על דרכה של הסיעה, שיש לבחון את ההחלטה לגביה בחינה קפדנית במיוחד, לאור מינויו הלקוי של יואל לתפקיד יו"ר סיעת "בית חברתי". בהסכם זה שוללים יואל ובנלוו מהסיעה הממוזגת את האפשרות להתמודד בבחירות באופן עצמאי, וזוהי החלטה דראסטית ומרחיקת לכת, שיואל לא היה רשאי לקבלה. יודגש כי אין כל פסול בהסכם מסוגו של ההסכם עם סיעת "עוגן" כשלעצמו. זהו הסכם פוליטי, מקובל וסביר, לשיתוף פעולה בין סיעות במערכת בחירות. אציין כי הסכם זה אף מנוסח בלשון מתונה, ואין בנוסחו דבר קיצוני או בלתי מקובל.

ההחלטה על התקשרותה של הסיעה הממוזגת בהסכם זה היא החלטה הרת חשיבות, המשפיעה על גורלן ודרכן של הסיעה והסיעות שהרכיבו אותה, והחלטה זו לא התקבלה ע"י מי שהיה מוסמך לקבלה. גם מסיבה זו, אני קובע כי ההסכם בין הסיעה הממוזגת לבין "עוגן" הוא בטל ואינו תקף.

88. מאחר שקבעתי, כאמור לעיל, כי הסכם המיזוג אינו תקף, ממילא בטל עמו גם תקנון הסיעה הממוזגת (להלן: "התקנון"). אוסיף כי התקנון לא התקבל בנוהל החלטה תקין, והדבר מקבל משנה חשיבות, מאחר שנכללות בו הוראות מרחיקות לכת, כמו דרישת "רוב מיוחס" של 75% מתברי מליאת הסיעה לכל החלטה בדבר שינוי תקנון הסיעה או בדבר הדחת יו"ר הסיעה.

"מליאת הסיעה" כוללת את כל צירי ועידת ההסתדרות שנבחרו מטעם הסיעה, כלומר – במקרה של הסיעה הממוזגת – 144 צירי הוועידה שנבחרו מטעם סיעות "בית חברתי" ו"אופק".

התקנון עצמו לא התקבל ע"י פורום רחב מעין זה או דומה לו, אלא ע"י ה"ה יואל ובנלולו, ואולי עוד מספר אנשים בודדים (עניין זה לא הוכח ע"י התובעים באופן ברור).

89. גם תקנון זה הוא מרחיק לכת, במובן זה שהוא משמש מכשיר נוסף להנצחת כהונתו של יואל, ומאפשר את הדחתו רק בדרך קשה מאוד, כמעט בלתי אפשרית, של כינוס מליאת הסיעה, והשגת רוב של 75% מתברי המליאה.

אין ספק כי קיימת סתירה בלתי ניתנת ליישוב בין הוראות התקנון, המאפשרות הדחת יו"ר הסיעה ברוב של 75% מתברי מליאת הסיעה, לבין הוראות הסכם המיזוג, הקובעות כי מינויים של יואל ובנלולו אינו ניתן לשינוי, הן לפני הבחירות והן אחריהן. יואל ובנלולו הועמדו בחקירתם בפני סתירה זו וטענו כי הוראות התקנון גוברת.

90. מכל מקום, תקנון הסיעה הממוזגת בטל, הן לאור בטלותו של הסכם המיזוג עצמו, והן מאחר שלא הותקן בהליך תקין ע"י גוף מוסמך.

החלטת מליאת סיעת "בית חברתי"

91. ביום 2.2.2017 התקבלה "החלטה טלפונית" של מליאת סיעת "בית חברתי", וביום 13.2.2017 התכנסה ישיבה של המליאה וקיבלה שורת החלטות, שפורטו על ידי לעיל.

בין היתר הוחלט באותה ישיבה על סיום תפקידו של יואל כיו"ר הסיעה, מינוי שלי יחימוביץ כיו"ר הסיעה, היפרדות מסיעת "אופק", התמודדות בבחירות הקרובות כסיעה עצמאית, והעמדת גבי יחימוביץ כמועמדת מטעם הסיעה לתפקיד יו"ר ההסתדרות.

92. על החלטות אלה של מליאת הסיעה יצא קצפם של התובעים כמעט בכל מרכיב אפשרי. התובעים טענו כי לא התקיימה כלל ישיבת המליאה (הם לא חזרו על טענה זו, לאחר שמר כבל העיד כי ישיבת המליאה התקיימה באולם שנשכר לשם כך בראש העין); כי עצם כינוס המליאה, נוהל

ישיבת המליאה כולו, וההצבעות שנערכו בו, נעשו באופן פסול ובניגוד להוראות תקנון הסיעה הממוזגת, כי חלק מהמשתתפים אינם כלל חברי מליאה, וטענות נוספות.

93. הכינוס התקיים, כאמור, בראש העין ביום 13.2.2016. נכחו בו 21 משתתפים ועוד 45 איש העבירו ייפויי כוח – במייל או בפקס' – למר יוסף שוחט, שהצביע בשמם.

כפי שהוסבר בעדויות, רשימת חברי המליאה הוכנה על-פי רשימת הצירים שנבחרו מטעם הסיעה ב-2012 לוועידת ההסתדרות, כאשר צירה אחת שהלכה לעולמה וצירים אחרים שחדלו להיות חברי הסתדרות לפי רשימות ההסתדרות, הוחלפו ע"י הבאים אחריהם ברשימת המועמדים לבחירות 2012. אינני רואה כל פגם או פסול בעידכון רשימת חברי המליאה בדרך זו, ולא הוכח בפני פגם כזה.

94. התובעים טוענים כי לפי תקנון הסיעה הממוזגת אי אפשר להצביע במליאה באמצעות ייפויי כוח, אלא נדרשת נוכחות פיזית. מאחר שקבעתי לעיל כי תקנון הסיעה הממוזגת אינו תקף, ובכל מקרה הוא אינו חל על סיעת "בית חברתי", גם הוראה זו של התקנון אינה חלה ואינה מחייבת. "תקנון הסיעות" הנספח לחוקת ההסתדרות אינו מונע ואינו אוסר הצבעת חברי מליאה באמצעות ייפויי כוח אני קובע, איפוא, כי אין פסול או פגם בקיום ההצבעה גם באמצעות ייפויי כוח.

95. על-פי תוצאות ההצבעה, תמכו כל 66 המשתתפים בישיבת המליאה בהחלטות שהתקבלו. טענתם של התובעים כי יש למנות גם את צירי הוועידה מטעם סיעת "אופק" איננה יכולה להתקבל, לאחר שקבעתי כי הסכם המיזוג אינו תקף. יתרה מזו, בהחלטה זו הוחלט גם על הפרדות מסיעת "אופק". החלטה על פילוג והפרדות מתקבלת ממילא ע"י הקבוצה הפורשת, ואין לדרוש השתתפות של הקבוצה שאיננה פורשת בהצבעה על הפרישה.

גם על פי הוראות חוקת ההסתדרות (ס' 10-11 בפרק י"ז), ההחלטה על פילוג סיעה היא של הקבוצה המתפלגת, ואין נדרשת השתתפות הקבוצה הנוותרת בהחלטה על הפילוג. התניית פרישת קבוצה מהסיעה בהצבעה של הסיעה כולה, אינה מתקבלת על הדעת, שכן היא תמנע בפועל פרישה של קבוצה שאינה רוב בסיעה.

96. התובעים טוענים כי מליאת הסיעה מונה 89 חברים ולא 88 כפי שטוענים הנתבעים, וכי מר כבל עצמו אינו חבר מליאה, משום שלא היה ציר בוועידה או שהתפטר מתפקידו כציר. לפיכך טוענים התובעים כי לכל היותר היה בהצבעה רוב של 65 מתוך 89 חברי מליאה, ולכן לא התקבלו ההחלטות ברוב של 75%, כנדרש בתקנון הסיעה הממוזגת.

לעניין זה, חישוב אריתמטי של שיעור הקולות שקיבלה הסיעה בבחירות – 4.38% – מתוך 2001 צירי הוועידה, מביא לתוצאה של מעט פחות מ-88, כלומר 88 צירים.

מר כבל טוען בעדותו כי היה ציר בוועידה, ואף נשא בה נאום, וכי לא התפטר מתפקידו כציר, אלא רק מתפקידו כיו"ר הסיעה ומחברות בביני"ה. בין אם אקבל את עדותו של כבל בעניין זה (ואני נוטה לקבלה) ובין אם לאו, אין בכך חשיבות רבה, שכן תקנון הסיעה הממוזגת אינו תקף ואינו חל על הסיעה, ולכן לא נדרש להחלטות המליאה רוב של 75% מחברי המליאה, ודי ברוב רגיל.

65 או 66 מחברי המליאה שהצביעו בעד ההחלטות הם בכל מקרה רוב מתוך 88 חברי המליאה, וגם אילו הייתי מקבל את הטענה בדבר 89 חברי מליאה, עדיין היה מדובר ברוב גדול.

97. אינני רואה צורך להתעמק ב"הצבעה הטלפונית" שהתקיימה ביום 2.2.2017, ודי לי בתקפותן של ההחלטות שהתקבלו ע"י חברי המליאה בישיבה מיום 13.2.2017.

98. השתכנעתי מעדותם של כבל ושל מר יוסף שוחט, כי לקראת ישיבת המליאה נעשה מאמץ לפנות אל כל חברי המליאה בפניות טלפוניות, ואינני רואה פסול בכינוס ישיבת המליאה באופן בו כונסה, במיוחד כאשר היה צורך בקבלת החלטות בדחיפות יחסית, לאור לוח המועדים לקיום הליכי הבחירות והגשת מועמדים.

99. לאור כל האמור, אני קובע כי ההחלטות שהתקבלו בישיבת מליאת הסיעה שהתקיימה ביום 13.2.2017 התקבלו כדין והן תקפות.

100. די בקביעות שקבעתי עד כאן כדי להביא לדחיית התובענה. אינני יכול ליתן אף אחד מהסעדים ההצהרתיים שהתבקשו בתובענה:

- הנתבעים 1-4 מוסמכים לפעול בשם הסיעה;

- הנתבעים כשירים להיות מועמדים מטעם הסיעה בבחירות למוסדות ההסתדרות;

- אסיפת מליאת הסיעה מיום 13.2.2017 התכנסה כדין, וההחלטות שהתקבלו בה התקבלו כדין והן תקפות;

- הודעת ההסתדרות שניתנה לוועדת הבחירות בדבר זהות בעלי התפקידים בסיעת בית חברתי – יו"ר הסיעה הגב' שלי יחימוביץ' וב"כ הסיעה הגב' עינת חורב – היא תקפה ונכונה.

- מר יצחק יואל איננו יו"ר הסיעה, ומר בנלולו איננו ב"כ הסיעה.

מספר עניינים נוספים וטענות שהועלו במסגרת התיק

101. כפי שציינתי בפתח פסק-הדין, הצדדים העלו בטענותיהם גם עניינים שלא היו דרושים ישירות להכרעה בתיק זה. לחלק ניכר מעניינים וטענות אלא לא ראיתי צורך להתייחס בפסק הדין, אולם "פטור בלא כלום אי אפשר"; להלן אתייחס מאד בקצרה למספר עניינים שעלו בטיעוני הצדדים, שנראה לי כי מן הראוי להתייחס אליהם.

הסכם בין ח"כ כבל לבין ח"כ יחימוביץ

102. ביום 5.2.2017 נעשה הסכם בין ח"כ כבל לבין ח"כ יחימוביץ. ההסכם לא הוגש במסגרת כתבי הטענות בתיק, ואף לא במסגרת העדויות והחקירות שהתנהלו בתיק.

רק מספר ימים לאחר ישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 2.3.2017, ביקשו התובעים לצרף את העתק ההסכם לראיות בתיק. סברתי כי עשויה להיות להסכם זה רלוונטיות מסויימת (מוגבלת) לעניינים הנדונים בתיק, ולכן הוריתי על צירופו לראיות בתיק (החלטתי מיום 5.3.2017).

103. בסיכומיהם אישרו הנתבעים כי ההסכם האמור אכן נחתם ע"י כבל ויחימוביץ. בסיכומיהם תקפו התובעים את כבל ואת יחימוביץ בקשר עם הסכם זה, טענו כי מדובר בהסכם שנעשה במסתרים, ויותר מאשר רמזו כי מדובר בהתחייבות או מחוייבות של יחימוביץ לתמוך במועמדות של כבל לתפקיד יו"ר מפלגת העבודה, בתמורה לתמיכתו בהתמודדות לתפקיד יו"ר ההסתדרות.

104. בחקירתה נשאלה יחימוביץ ישירות אם הוסכם בינה לבין כבל, או ניתן היה להבין ממנה, כי אם כבל יתמוך בהתמודדות לתפקיד יו"ר ההסתדרות תתמוך בו בבחירות לתפקיד יו"ר מפלגת העבודה. תשובתה של יחימוביץ לשאלה זו היתה בפשטות "לא" (עמ' 208 לפרוטוקול). בהמשך הבהירה הגב' יחימוביץ כי אינה יודעת עדיין במי תתמוך לראשות מפלגת העבודה, שכן אינה יודעת עדיין מי יהיו המתמודדים, וכי כבל לא צריך לצפות שתהיה לו עדיפות בעיניה על-פני מתמודדים אחרים (עמ' 209 לפרוטוקול).

105. יחימוביץ תיארה בעדותה את ההסכמה בינה לבין כבל במילים: "היתה החלטה משותפת לשלב ידיים ולהתמודד על, על ראשות ההסתדרות ביחד, כשאני מספר 1 ברשימה שתקום והוא מספר 2, ודובר על כך שאנחנו ננהל את הקמפיין ואת כל ההתנהלות שלאחר מכן בשיתוף פעולה, בחברות... באמון הדדי וכך הלאה" (עמ' 208 לפרוטוקול).

106. לאחר שקראתי את ההסכם בין ח"כ כבל לבין ח"כ יחימוביץ, אני רואה לנכון להעיר מספר הערות:

א. מדובר בהסכם לשיתוף פעולה פוליטי בין שני פוליטיקאים בפעילותם הפוליטית, ובמיוחד בבחירות למוסדות ההסתדרות.

אין בהסכם זה הוראות קיצוניות, חריגות או יוצאות דופן, ומדובר בהסכם פוליטי מתון למדי הן בלשונו, הן בתוכנו והן במשמעותו.

ב. אין בהסכם התחייבות של הגב' יחימוביץ לתמוך במר כבל בהתמודדות לראשות מפלגת העבודה ואין מוזכרת כלל בהסכם התמודדות או מועמדות לראשות המפלגה. תשובתה של הגב' יחימוביץ' בעניין זה בחקירתה אינה עומדת, איפוא, בסתירה לתוכן ההסכם.

ג. אעיר כי טוב היו עושים הנתבעים אילו הגישו את ההסכם מיזמתם, אולם אני עדיין סבור כי הרלוונטיות של ההסכם לתיק זה היא מוגבלת.

ההסכם עם סיעת "עוגן"

107. קראתי היטב את ההסכם שנעשה בין הסיעה הממוזגת לבין סיעת "עוגן" (נספח 2 לתגובת הנתבעים). קבעתי אמנם כי ההסכם אינו תקף, בעיקר בשל בטלותו של הסכם המיזוג בין "בית חברתי" לבין "אופק", אולם אני שב ומדגיש כי אין כל פגם בניסוחו, בהוראותיו או במשמעותו של הסכם זה כשלעצמו. מדובר בהסכם פוליטי לגיטימי ומקובל, המנוסח בלשון בהירה ומתונה, והוראותיו הן הוראות מקובלות ושכיחות בהסכמים לשיתוף פעולה בין סיעות.

השיחה המוקלטת בין התובעים לבין כבל

במהלך ההוכחות התרתי לתובעים להגיש "דיסק און קיי" ותמליל של שיחה שהתקיימה ביום 1.2.2017, בה השתתפו התובעים, כבל ועו"ד יורם אברהמי. מדובר בשיחה שאורכה כשעתיים והתמליל שלה משתרע על 126 עמודים. השיחה הוקלטה ע"י בלולו, שהשתתף בה. במהלך חקירתו של כבל הוא נשאל גם על דברים שנאמרו בשיחה זו, ולא הכחיש את אמירתם.

108. אעיר כי מוטב היה אילו הוגש תמליל השיחה קודם לשיבת ההוכחות ולא במהלכה, ומן הראוי היה שכך ייעשה.

109. חלק מהדברים אותם אמר כבל בשיחה זו נאמרו בלשון חופשית, בוטה, ולעיתים גם גסה. ניכר על מר כבל בחקירתו כי אינו גאה בדברים ובסגנונם.

באותה הקלטה אמר כבל, בין היתר "שלי מחוייבת לתמיכה בי ליו"ר המפלגה". מאחר שבהסכם בין כבל ליחימוביץ אין התחייבות כלשהי לתמיכה של יחימוביץ בכבל לתפקיד יו"ר המפלגה, נראה לי כי אמירה זו של כבל היא בעיקר משאלת לב של כבל, ואולי ביטוי למחשבה שלו בעניין מחוייבות מוסרית.

110. מכל מקום, אבהיר כי תוכנה של שיחה זו אין בו כדי להשפיע באופן כלשהו על ההכרעה בתיק זה.

"מחוייבות מוסרית"

111. פעמים מספר במהלך התיק הועלו בפי הצדדים ציפיות מוסריות שלהם, ציפיותיהם לנאמנות וכיו"ב. במיוחד התייחס לעניינים אלה מר כבל בעדותו, למשל כאשר דיבר על הפקדת הסיעה כ"פקדון פוליטי" בידי מר יואל, שאינו רשאי לעשות בפקדון זה פעולות מאחורי גבו של כבל. כאשר שאלתי את כבל אם כשהוא אומר "לא רשאי" הוא מתכוון מוסרית, השיב "מוסרית, רק מוסרית" (עמ' 220 לפרוטוקול).

מר כבל דיבר בעדותו על "שבר מוסרי" אותו חווה כאשר התחוויר לו כי מר יואל פועל נגדו ונגד מועמדותה של הגב' יחימוביץ לתפקיד יו"ר ההסתדרות (עמ' 222 לפרוטוקול), ועל תחושת המעילה בנאמנות ובאמון שחש בשל כך.

גם גב' חורב דיברה בעדותה על אמון ונאמנות שהופרו, לדעתה, ע"י יואל (עמ' 392 לפרוטוקול).

112. ברור לכל כי אין חפיפה בין נורמות משפטיות לנורמות מוסריות, אם כי אין לומר גם כי הן זרות לחלוטין זו לזו.

אפילו המחוקק ראה לנכון להתייחס בדברי חקיקה מסויימים למבטנים מוסריים, ולהכניסם בדרך זו אל תוך עולם המשפט. כך למשל בס' 30 לחוק החוזים (חלק כללי), בו נקבע כי "חוזה שכריתתו, תוכנו או מטרתו הם בלתי חוקיים, בלתי מוסריים או סותרים את תקנת הציבור – בטל". גם דרישות תום-הלב ונקיון כפיים הן דרישות המתייחסות בעיקרן לאמות מידה מוסריות. בוודאי שפסיקת בתי המשפט אינה נעדרת שיקולים של מוסר, יושר והגינות.

רבים סבורים כי בעולם הפוליטי אמות המידה המוסריות נשמרות ומקויימות עוד פחות מאשר בתחומי חיים אחרים. אינני משוכנע שאכן כך המצב, אולם עניין זה חורג מענייניו של תיק זה.

113. לאור כל האמור, התובענה נדחית.

התובעים ישלמו לנתבעים 4-1 הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של -20,000 ₪, ולהסתדרות ישלמו הוצאות בסך כולל של -5,000 ₪.

ניתן היום 28.3.2017 בהעדר הצדדים.

המזכירות תעביר את פסק הדין לצדדים.

שמואל אוסלנדר, עו"ד
דן יחיד